

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -

r e l s e s framställning till Ålands lands-

№ 20/1953.

ting med förslag till landskapslag angående

kostnaderna för folkskolväsendet i landskapet

Åland.

Med hänvisning till den allmänna motiveringen i landskapsstyrelsens framställning № 19/1953 får landskapsstyrelsen värdsamt till Landstinget ingiva ny framställning med förslag till landskapslag angående kostnaderna för folkskolväsendet. Det nu föreliggande förslaget avviker från den av Landstinget antagna landskapslagen i ämnet därigenom, att stadgandena angående löner, arvoden, ålderstillägg och pensioner formulerats så, att desamma skola utgå enligt enahanda grunder och till samma belopp som för motsvarande funktionärer bestämts i rikets lagstiftning. Det är nämligen mycket troligt, att avlöning m.m. i närmaste framtid kommer att ändras i riket, och då måste landskapslagstiftningen naturligtvis ändras, vilket åter för med sig att man i landskapet o-hjälpligen kommer på efterkälken. I övrigt är förslaget likalydande med den av Landstinget den 3.12.1952 antagna landskapslagen, som av Republikens President förordnats att förfalla.

Hänvisande till förestående får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående kostnaderna för folkskolväsendet i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Det i landskapslagen om läroplikt i landskapet Åland föreskrivna folkskolväsendet grundas och underhålls samt de av läropliktens införande härflytande kostnaderna bestridas av kommun i dess helhet. För sagda ändamål erhåller kommun understöd av landskapet, på sätt nedan stadgas, Omfattar skoldistrikt delar av olika kommuner, tage vederbörande kommuner del i kostnaderna för skolan i förhållande till antalet av de till varje särskild kommun hörande läropliktiga barnen inom distriktet.

2 §.

Folkskolväsendet underlyder kommunens förvaltning. Av två eller flere kommuner gemensamt underhållen skola står under den kommuns förvaltning, inom vars område skolan är belägen.

3 §.

Kommun skall för sitt folkskolväsende uppgöra och till landskapsstyrelsens fastställelse överlämna reglemente, vilket bör innehålla föreskrifter rörande folkskolväsendets förvaltningssätt, ekonomins ordnande, underlättande av elevernas skolgång samt lärarnas avlönande.

2 kap.

Folkskolväsendet i landskommunerna.

4 §.

För varje högre folkskola och reducerad folkskola skall egen lokal anskaffas. För lägre folkskola skall, där den ej kan inrymmas i högre folkskolas lokal, egen lokal anskaffas eller lämplig lokal upphyras.

Kommun vare dock tillåtet att med landskapsstyrelsens begivande provisoriskt inrymma högre folkskola och reducerad folkskola i ändamålsenlig förhyrd lokal.

Å skolans tomt skall, åtminstone då ny skola inrättas och hus för densamma uppföras, reserveras gårdsplan till lekplats, samt, såvitt möjligt, tillräckligt stort jordområde för trädgård och idrottsplan. Kan för trädgård eller idrottsplan icke reserveras

077

område å skolans tomt, skall såvitt möjligt, sådant område reserveras på lämplig plats i skolans närhet. Kan för idrottsplan område icke reserveras enligt ovan, må sådant område reserveras på annan lämplig plats.

5 §.

Landskommun är berättigad att till anskaffande av egna folkskolbyggnader av landskapet erhålla i understöd 20-50 % och i amorteringslån 40-50 % av byggnadskostnadernas totalbelopp, såvitt dessa kostnader ej överstiga de nedan i denna paragraf nämnda normalprisen.

Installerar landskommun i tidigare uppförd folkskolbyggnad centralvärme eller elektrisk belysning eller utför kommunen i byggnaden annan ändamålsenlig förbättring, vilken icke kan hänföras till byggnadens underhåll, må landskapsbidrag eller amorteringslån ur landskapsmedel beviljas för de härav betingade kostnaderna enligt samma grunder som de, vilka gälla för anskaffande av ny skollokal.

Landskapsstyrelsen äger fastställa ritningar och arbetsbeskrivningar för skolbyggnader samt bestämma de normalpris, utöver vilka kommun ej är berättigad att erhålla landskapsunderstöd till byggnadskostnader.

078

Landskapets fattigaste och glest befolkade kommuner tilldelas, där anskaffande av folkskolbyggnader eljest bleve för dem oskäligt betungande, understöd utöver vad ovan i 1 mom. är stadgat. I särskilda fall må, enligt landskapsstyrelsens prövning, byggnadskostnaderna för skola i sin helhet utgå av landskapsmedel.

Kommun, som varaktigt överlåter eller börjar använda skolbyggnad anskaffad med landskaps- eller statsunderstöd, till annat ändamål än till folkskola, är pliktig att till landskapet erlægga en så stor andel av skolbyggnadens värde, som motsvarar understödet för densamma.

6 §.

Lärare vid högre folkskola tillkommer i naturaförmåner bostad, omfattande för manlig lärare minst tre och för kvinnlig lärare minst två rum och kök, lyse, färdigt huggen ved och tillgång till vatten, ävensom källare och bod samt enskild eller gemensam vedbod och badstuga. Vidare tillkommer läraren i naturaförmåner fähus, foderlada, tillräcklig betesmark för en ko och minst en halv hektar uppodlad jord i skolans närhet, eller, i stället för dessa naturaförmåner, antingen andra naturaförmåner till motsvarande värde enligt landskapsstyrelsens prövning, eller vederlag i

penningar likaså enligt landskapsstyrelsens prövning.

7 §.

I penningar tillkommer lärare vid högre folkskola grundlön enli-
enahanda grunder och till samma belopp som i riket tillkommer mot-
svarande lärare samt ålderstillägg för treårsperiod med sex procent
av penninggrundlönen åt gången och fem skilda gånger.

Utöver förenämndalöneförmåner erlägges till lärare vid högre
folkskola, vars tjänsteort befinner sig på en i avseende å levnads-
kostnaderna jämföreslevis dyr ort, dyrortstillägg, som skall utgå
efter enahanda grunder och till belopp, som i rikslagstiftningen
är därom bestämt.

Dyrortstillägg erlägges ej till lärare, som uppbär i 15 § 5 m.m.
nämnt tilläggsarvode.

8 §.

Lärare vid lägre folkskola åtnjuter i naturaförmåner bostad,
omfattande minst ett rum och kök, lyse, färdigt huggen ved och
tillgång till vatten, enskild eller gemensam vedbod, källare och
badstuga samt minst en tiondedels hektar odlad jord eller av land-
skapsstyrelsen fastställt vederlag därför.

9 §.

I penninglön tillkommer lärare vid lägre folkskola grundlön en-
ligt enahanda grunder och till samma belopp som i riket tillkom-
mer motsvarande lärare samt ålderstillägg och dyrortstillägg en-
ligt samma grunder, som i 7 § stadgas beträffande lärare vid hög-
re folkskola, likväl så, att ~~lika~~ dyrortstillägg erlägges till
samma belopp, som i riket tillkommer lärare vid lägre folkskola.

10 §.

Lärare vid reducerad folkskola tillkommer samma naturaförmå-
ner samt penninglön som lärare vid högre folkskola samt dessutom i
ersättning för längre undervisningstid ~~med~~ ett i riket för sådan
lärare fastställt belopp.

11 §.

För handhavande av föreståndarbefattning erlägges i arvode er-
sättning för varje annan lärares klass om året lika stora belopp
som därför i riket blivit fastställt.

12 §.

Landskapsstyrelsen fastställer de allmänna grunderna för de
fall, där kommun må i penningar ersätta de i 6, 8, 10 och 14 §§
bestämda naturaförmåner, och det sätt, varpå detta bör ske.

Lärare, som är gift med annan lärare vid samma skola, är icke

berättigad till särskild bostad eller vederlag för bostadsförmåner, såframt kommunen åt makarna gemensamt upplåtit sådan bostad, som enligt 6 § tillkommer manlig lärare vid högre folkskola, eller de därför erhålla vederlag i penningar.

Till lärare, som verkar vid två eller flere undervisningsställen, skola naturaförmåner givas på ett ställe, varjämte kommunen äger för honom bekosta skjuts till tjänstgöringsställen på längre avstånd än fyra kilometer och åter. Tilldelas honom på tjänstgöringsorten såsom temporär bostad möblerat rum med lyse och värme samt andel i kök, äger han åtnjuta blott flyttningsskjuts dit och åter.

13 §:

Har folkskollärare på grund av bevislig sjukdom varit förhindrad att under samma kalenderår handhava sin tjänst sammanlagt över trettio dagar, skall från hans grundlön för den överskjutande tiden innehållas en tredjedel. Fortbestår sådan sjukdom i en fortsättning längre tid än etthundraåttio dagar, bör hälften av grundlönen för den överskjutande tiden innehållas.

Har sjukdomen förorsakats av olycksfall i tjänsten, skall lärare erhålla sin ordinarie avlöning oavkortad för en tid av sextio da-

gar, räknat från dagen för sjukdomens utbrott. Fortgår densamma längre tid, skola från grundlönen göras i 1 mom. nämnda avdrag.

Ovan i denna paragraf stadgade avdrag skola göras även, då lärare på grund av sjukdom ej kan tillåtas handhava sin tjänst. Lärarinna äger på grund av havandeskap och barnsbörd rätt till två månaders tjänstledighet med fulla löneförmåner.

Av lärare, som är förhindrad att handhava sin tjänst på grund av riksdagsmannaskap, landstingsmannaskap eller annat sådant offentligt uppdrag, från vilket avsägelse ej kan äga rum, innehålls en tredjedel av hans grundlön. Av lärare, som under fredstid inkallas till värnplikt vid aktiv trupp, innehålls hela avlöningen. Angående lön för till reservens repetitionsövningar eller extra tjänstgöring eller under tiden för krigstillstånd i tjänstgöring inkallade stadgas särskilt.

Av lärare, åt vilken beviljas tjänstledighet av annan än ovan i denna paragraf nämnd orsak, innehålls för tjänstledighetstiden hela hans avlöning, såvida icke den, som beviljar tjänstledighet, finner skäligt tillåta, att tjänsteinnehavaren, samtidigt som han får lyfta hela lönen, själv avlönar sin vikarie.

Vikarie, som lärare icke själv avlönat, åtnjuter grundlönen för

lärare utan familj samt för tjänsten möjligen utgående dyrorts-
tillägg och i 15 § 5 mom. stadgat tilläggsarvode samt såsom bo-
stad ett rum jämte värme och lyse ävensom andel i kök.

14 §.

Handarbetslärare och annan timlärare erhålla i årligt arvode
därför i riket fastställt belopp per veckotimme.

Med stöd av 20 § i landskapslagen om läroplikt antagen lärare
i handarbete samt lärare i huslig ekonomi åtnjuter samma löne- och
pensionsförmåner som lärare vid högre folkskola.

Internatsföreståndare erhåller enahanda löne- och pensionsför-
måner som lärare vid lägre folkskola, såsom bostad likväl blott
ett rum och kök. Dessutom erhåller han kost under den tid inter-
natet är i verksamhet samt under jul- och påskferierna.

15 §.

Lärare och internatsföreståndare enligt 7, 9-11 och 14 §§ till-
kommande penninglöner och -arvoden erlägger landskapet åt kommun,
så ock den del av vikarie jämlikt 13 § 6 mom. tillkommande pen-
ninglön, som tjänstens innehavare icke är skyldig att erlägga.

Landskapet ersätter även kommunerna för de barnbidragspremier, so-
kommunerna erlagt på grund av den av landskapet erhållna avlönin-

gen för folkskollärarna.

Därutöver ersätter landskapet två tredjedelar av de verkliga
årsutgifterna för kommunens folkskolväsende, vilka hänföra sig
till anskaffande av skolinventarier, undervisningsmateriel, ele-
verna kostnadsfritt eller för begagnande tilldelade läroböcker
jämte annan skolmateriel, elevernas tand- och hälsovård samt de-
ras bispringande på sätt i 19 och 20 §§ sägs, dock ej för skol-
köks belysnings- och uppvärmningskostnader, ej heller för bränsle,
som erfordras vid matlagning.

För underhåll av kommuns egna folkskolbyggnader tillkommer den-
samma i landskapsunderstöd för de egentliga folkskollokalerna två
tredjedelar och för de av lärare disponerade byggnadernas andel
hälften av de underhållskostnader, som bestämmas på sätt nedan
sägs. För beräkning av de årliga underhållskostnaderna faststäl-
les de av skolan använda byggnadernas värde enligt enahanda grun-
der och samma förfarande som beträffande de i 5 § nämnda normal-
prisen är sagt. Såsom underhålls kostnad bör anses det procent-
belopp av sagda värde, som i riket för olika byggnader fast-
ställes till minst en och högst två procent.

Där lokalförmåner tilldelas lärare i ändamålsenlig hyresbostad

eller ersättas med penningar, erlägges till kommun ett ersättningsbelopp, som motsvarar de av lärare disponerade byggnadernas andel i det underhållsbidrag, som enligt föregående moment beviljas.

Till glest befolkade och avsidens belägna kommuner ävensom till andra kommuner, som med avseende å folkskollärarnas förhållanden äro med dem jämförliga, erlägger landskapet i tilläggsarvoden åt de kompetenta lärarna 10-50 % av grundlönen enligt klassificering, som landskapsstyrelsen fastställer. Avvika här avsedda förhållanden i olika delar av kommun väsentligen från varandra, kan tilläggsarvode erläggas jämväl endast i en del av kommunen eller utgå med olika belopp i olika delar av kommunen.

Landskapets fattigaste och glest befolkade kommuner åtnjuta i enlighet med grunder, som fastställas av landskapsstyrelsen, extra understöd, där deras kostnader för upprätthållande av folkskolväsendet eljest bleve oskäligt betungande.

Där kommun vid handhavandet av dess skolväsen genom oskicklighet, slöseri eller av annan därmed jämförlig orsak åsamkar sig större utgifter än vad som bör anses skäligt, må landskapsunderstöd ej till dessa onödiga kostnader utgivas.

Ej heller må landskapsunderstöd utgå till upprätthållande av lärartjänst, som är att anses såsom obehövlig.

3 kap.

Folkskolväsendet i Mariehamn.

16 §.

Mariehamn äger rätt att själv ordna folkskollärarnas avlöning, dock så, att denna minst bör motsvara den åt folkskollärare i landskommun enligt denna landskapslag utgående penninglönen jämte naturaförmåner.

17 §.

Mariehamn tillkommer för upprätthållande av dess folkskolväsende i årligt bidrag av landskapet för varje elev ett belopp, vars storlek av landskapsstyrelsen för ett år i sänder fastställles inom ramen för i riket därför bestämda minimi- och maximibelopp.

4 kap.

Understöd åt folkskolelever.

18 §.

Folkskolelev skall kostnadsfritt till ägo erhålla läroböcker och andra skoltillbehör. Vid fortsättningsundervisningen erforderliga läro- och läseböcker må likväl givas endast till begagnan-

de.

19 §.

Där det på grund av skolresornas längd eller besvärlighet befinnes nödvändigt att till skolan frambefordra eller i dess närhet inkvartera yngre och svagare barn, tage kommun efter egen prövning del i föräldrarnas härav föranledda kostnader. Är resan till närmaste folkskola längre än fem kilometer, bör kommunen deltaga i kostnaderna för barnets frambefordrande och inkvartering utan avseende å dess ålder.

Glestbefolkad kommun skall för barn, som äro bosatta på längre från skolan än fem kilometer, därest deras antal är minst sexton avstånd och elevernas dagliga frambefordrande icke på ändamålsen-

ligt sätt kan åvägabringas, upprätta ett elevinternat, där ifrågasvarande barn under skoltiden erhålla avgiftsfri helpension. Barnen kunna i internatet åläggas att utföra sådana för dem lämpade uppgifter, som icke störa undervisningen eller inskränka möjligheterna för dem att erhålla nödig rekreation. Har internatet icke upprättats, är elev berättigad att i stället erhålla tillräckligt understöd för skjuts, logi och kost. För i detta moment omförmälda kostnader är glestbefolkad kommun berättigad att av landskapet ut-

över i 15 § stadgade två tredjedelar erhålla 5-25 % i understöd.

20 §.

Elev i folkskola skall av kommunen under alla skolarbetsdagar erhålla en avgiftsfri måltid.

Elev i folkskola är skyldig att utom skolans arbetstid i skälig befunnen mån utföra arbete för odling och insamling av födoämnen till skolköket. Lärare i folkskola är skyldig att leda denna barnens verksamhet.

Barn till mindrebemedlade föräldrar böra av kommunen tilldelas beklädnads- och annan hjälp i sådan omfattning, att de icke av brist på sådan hindras i sin skolgång.

5 kap.

Särskilda föreskrifter.

21 §.

Mot de löneförmåner, som angivas i 2 och 3 kapitlen, är lärare vid lägre folkskola och fortsättningsklasser pliktig att meddela undervisning högst tjugofyra veckotimmar samt lärare vid högre folkskola och reducerad folkskola högst trettio veckotimmar. För därutöver tillkommande övertimmar skall lärare i landskommun erhålla det i 14 § 1 mom. omförmälda arvodet, vilket erlägges av landskapet.

22 §.

Skulle folkskolas läsår framdeles genom landskapslag förlängas eller lärarens arbetsskyldighet ökas, må lärare ej därför göra anspråk på särskilt arvode eller särskild ersättning.

Justeras med stöd av gällande stadganden avlöningen för innehavare av landskapets tjänst eller befattning till följd av ändring i det officiella levnadskostnadsindexet, skola de enligt 7, 9, 10, 11, 14 och 21 §§ i denna landskapslag utgående grundlönerna, ålderstilläggen och timarvodena samt de enligt 15 § 5 mom. utgående tilläggsarvodena i motsvarande mån justeras enligt därom utfärdade närmare föreskrifter och med iakttagande av sagda stadganden. Grundlönen utjämnas till närmaste tal, vars tolfte del är delbar med tjugofem, samt ålderstillägg, timarvode och i 15 § 5 mom. stadgat tilläggsarvode på motsvarande sätt till närmaste tal, vars tolfte del är delbar med fem.

23 §.

Åt lärare, vars tjänst indragits, erlägges lön å indragningsstat till ett belopp, som under första året efter tjänstens indragning motsvarar åt honom i tjänsten erlagd penninglön och de naturaförmåner, som hört till tjänsten, enligt gällande ersättnings

grunder förvandlade till penningar, och därefter beloppet av den pensinn, som åt honom skall erläggas ur landskapsmedel jämlikt 28 § 1 mom. Under det första året kunna åt lärare även erläggas de naturaförmåner, som hört till tjänsten, varvid lönen å indragningsstat i motsvarande mån minskas.

Rätten till lön å indragningsstat upphör, ifall läraren utnämns till annan folkskollärartjänst eller blir innehavare av landskaps- eller statstjänst eller fast befattning eller om han vägrar att temporärt, tills han kan förflyttas till ordinarie tjänst, i samma kommun mottaga för honom lämpad annan lärartjänst, som kommunen erbjuder honom.

För den tid lärare temporärt handhar dylik tjänst eller befattning, må åt honom erläggas lön på indragningsstat endast för såvitt den överstiger lönen för handhavandet av sagda tjänst eller befattning, däri inberäknat värdet av tilldelade naturaförmåner, på sätt i 1 mom. nämnts förvandlat till penningar, samt för bristande naturaförmåner möjligen utbetald ersättning i penningar.

Lön på indragningsstat utbetalas på samma sätt som ordinarie lön. Förflyttar kommun icke innehavare av indragen tjänst till

annan ledig tjänst i kommunen eller, om sådan icke finnes, icke medelbart anmäler läraren hos landskapsstyrelsen för förflyttning till annan tjänst, upphör kommunens rätt att av landskapsmedel erhålla understöd för erläggande av lön å indragningsstat, såvida landskapsstyrelsen icke av särskilda orsaker därtill bifaller. Lag samma vare, såvida kommun icke temporärt erbjuder sådan innehavare av indragen tjänst, som ännu icke förflyttats till annan tjänst, för honom lämpad lärartjänst, då möjlighet härtill förefinnes.

24 §.

Lärare vid högre folkskola, lärare vid reducerad folkskola, lärare vid lägre folkskola och vid fortsättningsklasser, så ock enligt 20 § i landskapslagen om läroplikt antagen lärare i slöjd samt lärare i huslig ekonomi, vare berättigad att i avseende å ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han därförinnan handhaf någon annan här uppräknad tjänst.

Likaså får folkskollärare för ålderstillägg räkna sig till goden tid, han under tiden för krigstillstånd varit i krigstjänst, dock med undantag av den tid han avtjänat stadgad värnplikt.

25 §

Lärare, som övergått från landskaps- eller statstjänst till folkskollärartjänst eller från folkskola i en kommun till folkskola i annan kommun, vare berättigad att i avseende å ålderstillägg i sin nya tjänst tillgodoräkna sig sin tidigare tjänstetid.

Angående rätt för lärare att vid övergång till liknande eller därmed jämförlig befattning i riket samt vid övergång från tjänst vid privat folkskola, folkhögskola, arbetarinstitut, uppfostringsanstalt, lärdomsskola eller dess förberedande skola, seminarium eller dess övningsskola eller religionssamfund till kommunal folkskola samt rätt för icke kompetent lärare att räkna tjänstår för erhållande av ålderstillägg eller pension är särskilt stadgat.

26 §.

Ålderstillägg åt lärare beviljas på ansökan på folkskoldirektionens framställning av folkskolinspektören. Avböjer folkskolinspektören anhållan om ålderstillägg, bör ärendet av honom underställas landskapsstyrelsens avgörande.

27 §.

Högre grundlön erlägges räknat från början av månaden näst

efter första barnets födelse ända till slutet av lärarens tjänstetid, såvida han förblir sin familjs huvudsakliga försörjare.

Lärare, som i december 1942 enligt då gällande lag var berättigad till högre grundlön, skall dock erhålla sådan ända till utgången av sin tjänstetid.

28 §.

Ordinarie lärare är efter trettio års lärarverksamhet och uppnådd sextio års ålder vid avgång från tjänsten berättigad att för sin återstående livstid erhålla årlig pension av landskapet efter enahanda grunder och till belopp som för folkskollärare i riket blivit därför fastställt.

Ådrager sig därförinnan ordinarie eller icke fast anställd kompetent lärare obotlig sjukdom eller befinnes han utan eget förvållande eljest hava blivit oförmögen att handhava sin tjänst, så honom, då han avgår från tjänsten, beviljas ett årligt livstidsunderstöd, motsvarande för den, som varit fem år i tjänst, en fjärdedel av ovannämnda fulla pensionbelopp samt för den, som tjänstgjort längre tid, ytterligare för varje tjänsteår en tjugondedel sagda belopp, till dess att den, som varit tjugo år i tjänst, erhåller full pension.

Erhåller lärare av annan anledning avsked, vare han ej berättigad till pension eller understöd.

Vid lägre folkskola anställd lärare, som enligt tidigare gällande stadganden är berättigad till samma pension som lärare vid högre folkskola, skall bibehållas vid sådan rätt.

Justeras med stöd av gällande stadgande avlöningen för innehavare av landskapets tjänst eller befattnings till följd av förändringar i det officiella levnadskostnadsindexet, skola pension och livstidsunderstöd, som enligt denna paragraf beviljas eller beviljats, i motsvarande mån justeras enligt därom utfärdade närmare föreskrifter och med iakttagande av sagda stadganden. Pension och understöd utjämnas till närmaste tal, vars tolfte del är delbar med tjugofem.

29 §.

Lärare vid högre folkskola eller reducerad folkskola är berättigad att vid sin avgång från tjänsten i avseende å pension tillgodoräkna sig den tid, varunder han efter vunnen kompetens tjänstgjort vid lägre folkskola.

30 §.

Person, som med stöd av denna landskapslag åtnjuter pension,

är skyldig att med avseende å pensionen underkasta sig de bestämmelser, som i allmän lag om invaliditets- och ålderdomsförsäkring möjligen komma att stadgas.

31 §.

Skolas lokaler må icke användas för ändamål, som strida mot skolans uppfostrande uppgift. För andra ändamål än skolans eget bruk bör tillstånd i god tid utverkas hos direktionen. Sådant tillstånd må icke utan vägande skäl förvägras, där fråga är om klubb, kurs eller annat studie-, sång-, gymnastik- eller idrottstillfälle, vid vilket god ordning kan förutsättas vara rådande och som icke avser ekonomisk vinning.

I landskommun har skolans föreståndare och den lärare, vars undervisningsrum upplåtelsen gäller, så ock sökanden rätt att inom fem dagar efter delfåendet av direktionens beslut kräva, att frågan underställes folkskolinspektörens avgörande. I Mariehamns kommun avgöres frågan av direktionen, sedan denna erhållit utlåtande därom av skolans föreståndare. Skolans föreståndare och sökanden äro berättigade att inom fem dagar efter delfåendet av direktionens beslut kräva, att frågan underställes stadsstyrelsens avgörande.

Där skäl äro för handen, kan kommunen eller direktionen bestämma, att för lokaliteternas belysning, rengöring och övervakning samt för förslitningen av skolans egendom eller för ersättande av möjlig skada å densamma avgift skall erläggas och förhandsgaranti för denna ställas.

32 §.

Vad härförinnan är stadgat angående högre folkskola, skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse jämväl med avseende å lägre folkskola och reducerad folkskola.

33 §.

Landskapsstyrelsen åligger att genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna landskapslag.

Genom denna landskapslag upphävas landskapslagen den 3 juni 1927 om antagande av lagen angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926 (5/27), och landskapslagen den 3 juni 1927 om antagande av förordningen om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926 (6/27), jämte samtliga senare antagna land-

skapslagar angående ändring av förenämnda landskapslagar.

Denna landskapslags 22 § 2 mom. och 28 § 5 mom. skola lända till efterrättelse, så länge en allmän justering av innehavarnas landskapets tjänst eller befattning avlöning verkställs på grundvalen av det officiella levnadskostnadsindexet.

Mariehamn den 21 oktober 1953

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande

Nr 9/1953.

Nr 9/1953 över landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående kostnaderna för folkskolväsendet i landskapet Åland.

Till den del det nu föreliggande förslaget från landskapsstyrelsen avviker från den av landstinget den 3.12.1952 antagna landskapslagen, vilken av Republikens President förordnats att förfalla, har utskottet intet att erinra. Det föreslagna systemet att löner etc. skola utgå enligt enahanda grunder och till samma belopp som för motsvarande funktionärer bestämts i rikets lagstiftning, finner utskottet vara en lyckad lösning. Det i remissdebatten gjorda förslaget att i lagen ytterligare skulle stadgas att ifrågavarande löner skulle "fastställas av landskapsstyrelsen genom förordning i överensstämmelse med motsvarande avlöning i riket" kan utskottet däremot icke understöda. Redan det att i en förordning "fastställa" redan i lag fastställda löner gör förslaget ohållbart, vartill kommer att utfärdandet av landskapsförordning alltid tager viss tid då också Ålandsdelegationens utlåtande måste inhämtas innan sådan förordning utfärdas.

För övrigt får man väl antaga att landskapsstyrelsen meddelar kommunerna om nu omnämnda ändringar i lönebestämmelserna därest landskapsstyrelsen finner att de ändrade bestämmelserna i riket icke beaktats av kommunerna.

Trots att landskapsstyrelsens lagförslag i övrigt står i överensstämmelse med den av landstinget antagna lagen som förfallit, och sistnämnda lag åter är av samma lydelse som lag- och ekonomiutskottet 1952 förordat, föreslår utskottet dock att ett förtydligande i § 19 göres. Detta har sin orsak däri att man på vissa håll anser att nuvarande lag, som i detta fall är lika som landskapsstyrelsens lagförslag, icke ger möjlighet för kommunen att av elevens målsman fordra viss del av skjutskostnaderna i det fall att kommunen genom direktionen föranstaltat om skjutsningen. På grund härav har utskottet i § 19 omstiliserat första meningen. Däremot kan utskottet icke omfatta de under remissdebatten föreslagna ändringarna i § 19. Sålunda torde ett utelämnande av passusen "efter egen prövning" i mom. 1 icke göra stadgandet mera ändamålsenligt. Beträffande termen "glestbefolkad kommun" anser utskottet att denna term, som också användes i rikets lag, väl kan försvaras, då det i landskapslag kan anses gälla en jämförelse mellan olika åländska kommuner, varför vissa av dem väl kan betecknas såsom glestbefolkade.

Med hänvisning till det ovan sagda föreslår utskottet,

att landstinget ville godkänna landskaps-